Mundësitë e punësimit dhe arsimimit në Zvicër

Njoftim për të rritur

A e keni kryer një shkollë në vendin tuaj dhe a jeni duke kërkuar punë në Zvicër? Apo ndoshta dëshironi që në Zvicër të shkolloheni mëtutje? Në këtë listë ju mund të gjeni disa informata të rëndësishme, të cilat, si hapa të parë, do t'ju ndihmojnë gjatë kërkimit të punës apo shkollimit të mëtutjeshëm.

„Parlez-vous français?“ „Verstehen Sie Deutsch?“ „Parla italiano?“

Pavarësisht a jeni duke kërkuar punë apo ndoshta dëshironi ta kryeni një shkollim: njëra nga parakushtet më të rëndësishme është njohja e gjuhës përkatëse të vendit.[1] Nëse ju jetoni në vendin ku flitet gjermanishtja: filloni ta mësoni gjuhën letrare gjermane! Kështu fitoni një bazë të mirë, që më vonë do ta kuptoni gjermanishten e Zvicrës apo ndoshta edhe ta flisni. Për një ndihmës punëtor edhe mund të mjaftoj nëse kupton dhe din pakëz të flas njërën nga gjuhët pëkatëse të vendit. Mirëpo, nga punëtorët, për herë e më shumë po kërkohet që deri diku të dinë ta lexojnë dhe ta shkruajnë një gjuhë. Ndërsa për një punë më kërkesa të larta, gjuhën duhet ta njohin dukshëm më mirë. Për një shkollim të mëtutjeshëm apo për të studiuar, kërkohet që tekstet e vështira t'i lexojnë, t'i kuptojnë dhe të dinë t'i shkruajnë: varësisht nga qëllimi i shkollimit të tyre, ata duhet të arrijnë nivelin e duhur të njohjes së gjuhës. Për këtë arsye është e rëndësishme që të njoftoheni mirë, se cilat kurse të gjuhës janë të nevojshme për qëllimin e juaj.
Përveç kësaj, gjuha nuk është e rëndësishme vetëm për punësim apo shkollim të mëtutjeshëm në Zvicër. Njohja e gjuhës ju nevojitet të komunikoni me fqinjin, të bëni blerje, të dini të komunikoni me mësuesin e fëmijës tuaj, apo me mjekun; të bëni plotësimin e formularëve, të dini të komunikoni me institucionet etj. Në qoftë se në vitet e ardhshme dëshironi (ose duhet) të punoni, ju, duke e mësuar gjuhën, keni bërë hapin e parë, më të rëndësishëm!

Njoftime mbi kurset e gjuhëve, ju mund të gjeni edhe në internet.[2] Ndërsa, njoftime të tjera për kurset e gjuhëve, mund t'i merrni edhe në Këshillimoren për Profesione, të cilat janë në faqen e fundit të këtij njoftimi.

Këshillë për kërkim të vendit të punës

Për të kërkuar punë është e rëndësishme, se ç'farë lejeqëndrimi keni. Varësisht nga lejeqëndrimi, një punëdhënës, e bënë kërkesën për ju për të drejtën e punës. Mirëpo, së pari ai duhet të dëshmoj se nuk ka gjetur tjetër person për atë vend pune, i cili do të kishte ardhur në radhë para jush.
Pavarësisht nga kjo, gjendja ekonomike në Zvicër, mund të sjellë vështirësi për ta gjetur një vend pune, posaçërisht nëse ju nuk keni punuar asnjëherë më parë në këtë shtet. Shfrytëzoni në ç'do rast që në Zvicër të fitoni përvojë pune: për shembull ta bëni një praktikë, apo ndonjë punë, edhe pse niveli i shkollimit tuaj është më i lartë. Ndoshta më vonë do ta fitoni një vend pune më të mirë, po në të njëjtën ndërmarrje, apo duke ju falënderuar praktikës së bërë, ju mund ta merrni një çertifikatë të mirë pune, me të cilën do të keni gjasa më të mira në konkurimet e tjera! Poashtu edhe puna vullnetare mund të jetë një rast i mirë që të fitoni përvojë dhe të njiheni me njerëz të cilët ndoshta mund t'ju ndihmojnë për të gjetur një vend pune.
Tregojuni të afërmve tuaj, shokëve dhe miqve, që jeni duke kërkuar punë. Ndoshta në ndërmarrjet e tyre, befas mund të ketë një vend të lirë? Apo ndoshta këta shokë njohin ndokënd që dinë për ndonjë ndonjë vend të lirë? Shumë njerëz në Zvicër nuk e gjejnë punën e tyre përmes shpalljeve nëpër gazeta, por që dikush nga rrethi i tyre, i ka lajmëruar për atë vend pune!

[1] Zvicra ka katër gjuhë zyrtare: gjermanisht, frëngjisht, italisht dhe gjuhën retoromane (Rumantsch grischun)

[2] Kurse për gjuhë në internet: www.w-a-b.ch

Nëse jeni duke kërkuar një vend pune, drejtohuni te Entin për Punësim.[1] Adresat mund t'i merrni në komunën tuaj. Në entin për punësim janë të publikuara vendet e hapura, dhe të gjithë kërkuesit e punës kanë të drejtë për këshillim.

Dërgoni diplomat tuaja për verifikim-njohje

A keni mbaruar në vendin tuaj një shkollim me diplomë, keni marrë një çertifikatë apo një dëftesë? Ju keni mundësinë që ta testoni se cilën "vlerë" e ka diploma e juaj në Zvicër.
Për fat të keq, kjo diplomë nuk u garanton se do të gjeni punë në profesionin tuaj, posaçërisht nëse ju mungon përvoja profesionale në Zvicër.
Mirëpo, ajo është një hap i rëndësishëm në këtë drejtim. Dhe ndoshta mund ta vazhdoni një shkollim të mëtutjeshëm, i cili do t'ju ndihmoj dhe përgatitë për kryerjen e diplomës në Zvicër.
Drejtohuni në zyrën kontaktuese të shtetit [2] këtu do të mësoni, se si duhet vepruar.

Shkollimi – sistemi i arsimimit profesional në Zvicër

Në Zvicër rruga deri te një profesion i caktuar duket krejt ndryshe nga ajo e vendit tuaj. Kështu që, këtu vetëm për numër të vogël të profesioneve duhet bërë shkollën e mesme pastaj Universitetin.
Pjesa dërmuese e të rinjve zviceran, mbas shkollimit të detyruar, e mësojnë një profesion në një shkollë profesionale: Gjatë tri deri katër vite shkollimi, ata bëjnë në njërën anë praktikën në një ndërmarrje, por njëkohësisht vazhdojnë në një shkollë për mësimin teorik.
Zvicra ka 250 profesione të cilat mund të mësohen mbas kryerjes së shkollimit të detyruar.
Mbas përfundimit të këtij shkollimi profesional, për secilin profesion ekzistojnë kurse të llojllojshme dhe mundësi të ndryshme shkollimi të mëtutjeshëm. Informohuni se cila rrugë e shkollimit në Zvicër, ju drejton në profesionin tuaj. Kështu do të keni njohuri se cilat mundësi i keni për shkollimin të mëtejmë por gjithashtu edhe në cilën profesion mund të kërkoni të shkolloheni. Në broshurën "Çka pas shkollës?", jepet një pasqyrë shumë e mirë mbi sistemin e shkollimit në Zvicër. Kjo broshurë gjendet në këshillimoren për profesione, e përkthyer në gjuhë të ndryshme dhe sipas rregullores, mund të shikohet dhe të huazohet.

Marrja e diplomës për të rritur

Për të rriturit, ka mundësi të ndryshme, që të vijnë deri te marrja e diplomës. Informohuni në Këshillimoren për profesione.

Financimi i një studimi apo shkollimit të mëtutjeshëm

Në qoftë se jeni të interesuar të kryeni një shkollim të mëtutjeshëm apo të studioni, ju duhet të mendoni edhe për financim! Shumica e studentëve në Zvicër janë të ndihmuar nga prindërit, apo krahas studimeve punojnë dhe kështu financojnë shkollimin e mëtutjeshëm apo studimet e veta.

---

[1] Gjermanisht: Regionales Arbeitsvemittlungszentrum (RAV); www.treffpunkt-arbeit.ch
Frëngjisht: Office règional de placement (ORP);www.espace-emploi.ch
Italisht: Ufficio regionale di collocamento (URC);www.area-lavoro.ch

[2] 031 322 21 29
www.bbt.admin.ch >Deutsch >Anerkennung ausländischer Diplome >Merkblatt
www.bbt.admin.ch >Français >Reconnaissance de diplômes et de certificats étrangers >notice d'information
www.bbt.admin.ch >Italiano >Riconoscimento dei diplomi e dei certificati esteri >promemoria

Vetëm me kushte të caktuara, është e mundshme që të fitohet bursa.[1]

Oferta të ndryshme të Këshillimorës për Profesione[2]

Nëse doni të informoheni për rrugën e shkollimit, dhe nëse vërtetë mendoni ta ndërtoni ardhmërinë tuaj profesionale në Zvicër, shkoni dhe vizitoni këshillimoren për profesione.
Në këshillimoren për profesione, ju mund të gjeni informata për të gjitha shkollimet dhe profesionet, aty ka edhe një infotekë. Infoteka funksionon sikurse biblioteka. Në këshillimore keni mundësinë të shkoni gjatë orarit të punës pa paralajmërim, atje informoheni për profesione dhe mundësi të ndryshme të shkollimit dhe mund të huazoni material për informim. Në infotekë gjeni fletushka dhe dokumentacione në lidhje me tema të ndryshme, për shembull adresat e këshillimoreve në regjionin tuaj. Këto dokumentacione mund të merren në gjuhë përkatëse të vendit. Vetëm një numër i vogël prej këtyre informacioneve, janë të përkthyera në gjuhë të tjera!
Në rast se nuk dini të gjendeni vetëm në infotekë, mund të kërkoni që ta keni një këshillim personal me një person kompetent dhe të bisedoni në lidhje me situatën tuaj profesionale (lajmërohu në infotekë ose me telefon).
Kjo bisedë do të drejtohet në gjuhën përkatëse vendore. (për gjuhë tjera simbas kërkesave). Këshillimorja për profesione nuk ndërmjetëson për vende pune, mirëpo aty ju mund të bisedoni me këshilltaren/in në lidhje me mundësitë profesionale, ose kërkimin e ideve të reja apo së bashku të planifikoni një rrugë të drejt për punë ose shkollim.

Rruga drejt shkollimit dhe punësimit në Zvicër, kërkon prej jush shumë durim dhe kohë!

[1] Informata tjera drejtuese në Këshillimorën për Profesione ose në Internet:

Gjermanisht:	Shkollimi i mëtutjeshëm	www.berufsberatung.ch/dyn/1385.asp
	Studimet	www.berufsberatung.ch/dyn/2680.asp
Frëngjisht		www.orientation.ch/dyn/1157.asp
Italisht		www.orientamento.ch/dyn/1513.asp

[2] Secili Kanton e ka së paku një Këshillimore për Profesione.
Adresat mund të merren në shkollë, në komunën tuaj, ose në internet: www.svb-asosp.ch

Këshillimorja për Profesione apo Qendra për Informim të Profesioneve ÇIP
është e njohur shpesh me një emër të posaçëm ose me një shkurtesë:

Gjermanisht	BIZ, Laufbahnzentrum
Frëngjisht	OP, OSP, OROSP, CIO, CIP, OOFP
Italisht	orientamento, UOSP